

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Вересень 2020 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 15
Департамент статистики та звітності

Головне

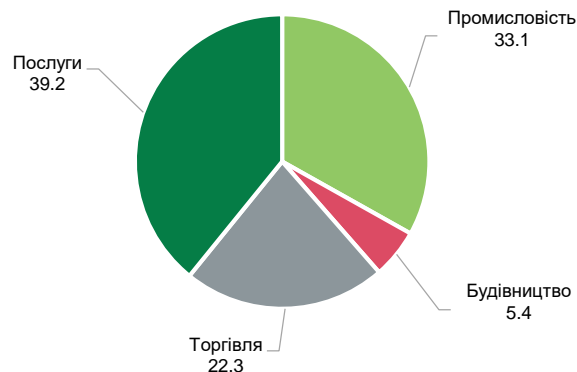
Попри незначне поліпшення настроїв, бізнес усе ще стримано оцінює результати своєї економічної діяльності. Очікування підприємств залишаються нижче рівноважного рівня. Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) у вересні становив – 49.4 (у серпні – 47.9).

Оцінки респондентів різняться, залежно від сектора:

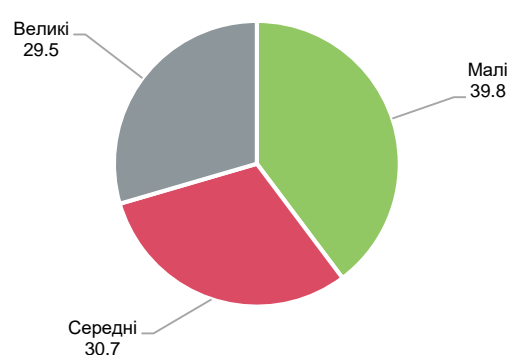
- Унаслідок поступового відновлення внутрішнього та зовнішнього попиту очікування підприємств промисловості та сфери послуг поліпшилися і перетнули нейтральний рівень.
- Водночас через сезонне зниження економічної активності суттєво погіршилися настрої підприємств будівництва, більшість із яких очікують скорочення обсягів нових замовлень та обсягів будівництва (виконаних будівельних робіт).
- Погіршили свої оцінки підприємства торгівлі, які песимістично налаштовані щодо обсягів закупівлі товарів для продажу та обсягу товарообороту.
- Респонденти всіх секторів очікують зростання цін на власну продукцію та послуги на тлі зростання закупівельних цін.
- Серед підприємств, за виключенням сфери послуг, переважають песимістичні очікування щодо загальної чисельності зайнятих працівників.

Паспорт вибірки

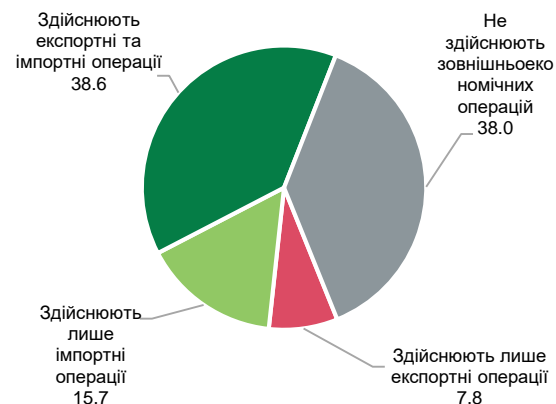
Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

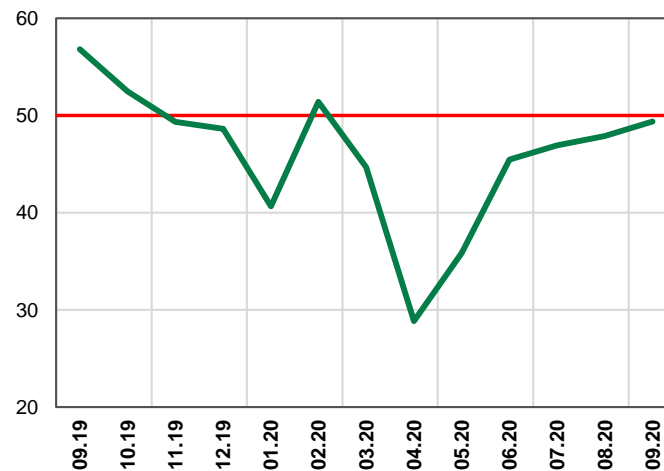
Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- Час проведення опитування: 04 – 23 вересня 2020 року
- Опитано всього: 166 підприємств
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у вересні порівняно з серпнем

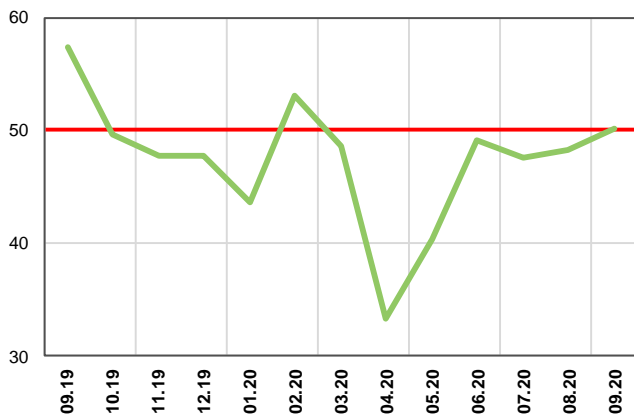
Сектор	Частка сектору у ВВП України (2019 рік), %	Дифузійний індекс		
		Серпень 2020	Вересень 2020	Зміна до попереднього місяця
Промисловість	32.7	48.3	50.1	+1.8
Будівництво	4.7	38.9	33.5	-5.5
Торівля	22.0	52.3	46.4	-5.9
Послуги	40.7	46.2	52.2	+6.0
ЮДА (в цілому по Україні)	X	47.9	49.4	+1.5

Індекс очікування ділової активності

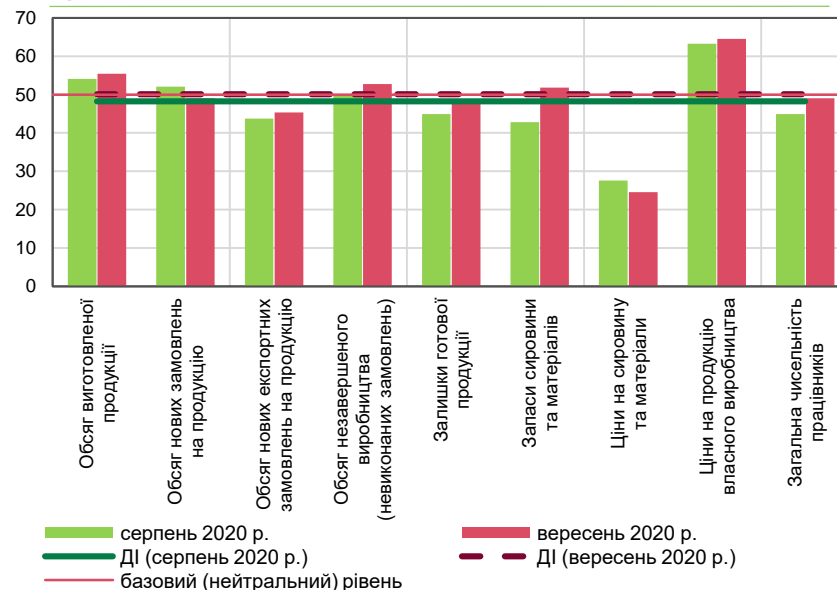

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

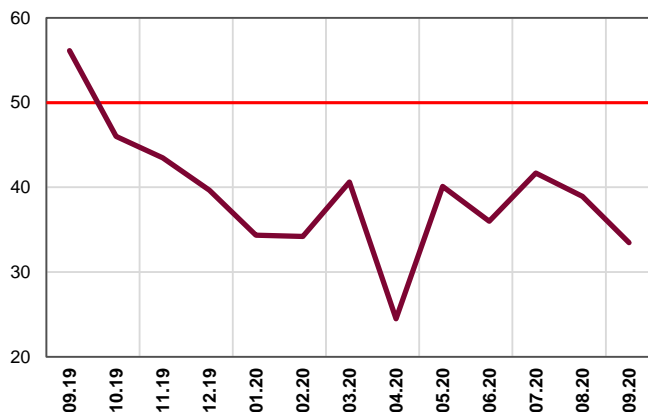
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств промисловості

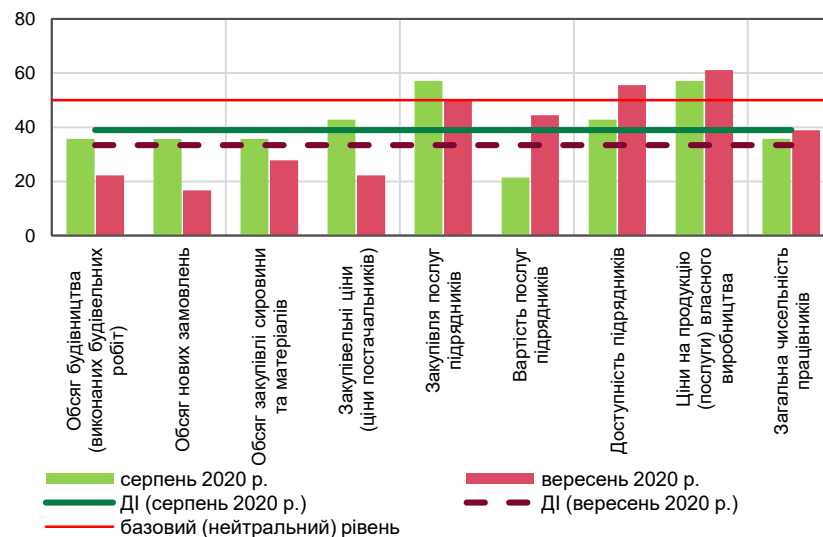
- **Очікування підприємств промисловості вперше з лютого поточного року досягли нейтрального рівня.** ДІ сектора у вересні зріс до 50.1 (у серпні – 48.3).
- **Найоптимістичніше** респонденти промисловості налаштовані щодо збільшення обсягів виготовленої продукції та незавершеного виробництва (невиконаних замовлень): ДІ відповідно становлять 55.5 та 52.7 (у серпні відповідно – 54.1 та 50.0).
- **Погіршилися** оцінки щодо нових замовлень на продукцію: ДІ скоротився до 49.1 (у серпні – 52.0). Нижче нейтрального рівня залишаються очікування щодо нових експортних замовлень: ДІ – 45.3 (у серпні – 43.8).
- **Зберігаються високі очікування** щодо зростання цін на продукцію власного виробництва (ДІ – 64.5), що значною мірою пояснюється очікуваним зростанням цін на сировину та матеріали (ДІ – 24.5).
- Підприємства сектора все ще **не очікують збільшення загальної чисельності працівників**: ДІ – 49.1 (у серпні – 44.9).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

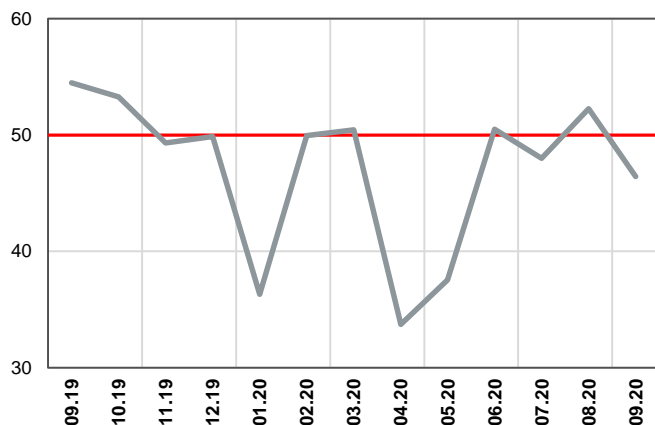
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств будівництва

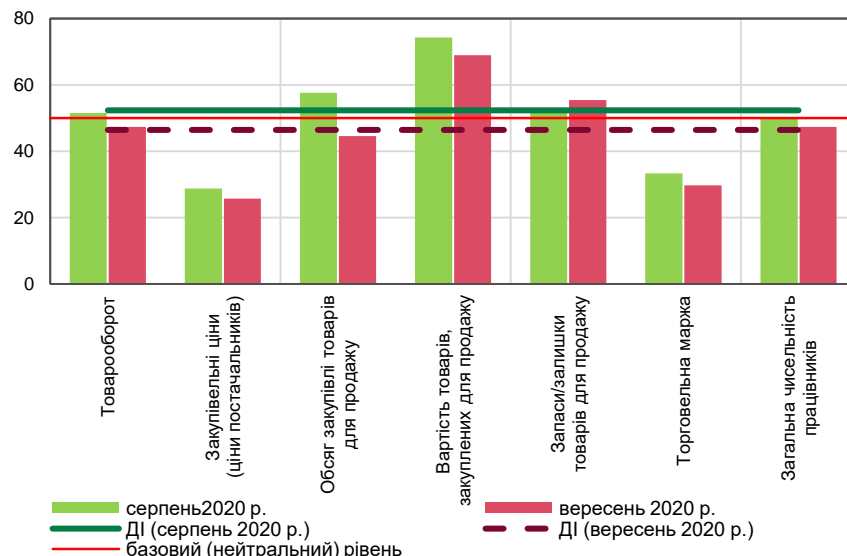
- **Сезонне зниження економічної активності в галузі посилило песимістичні очікування підприємств будівництва: ДІ сектора знизився до 33.5** (у серпні – 38.9).
- Респонденти очікують на різке скорочення обсягів нових замовлень, а також обсягів будівництва: ДІ за показниками знизилися відповідно до 16.7 та 22.2 (у серпні – по 35.7).
- На тлі зниження обсягів будівництва (виконаних будівельних робіт) спостерігаються високі негативні очікування щодо зростання закупівельних цін (ДІ – 22.2, у серпні – 42.9). Одночасно посилились оцінки щодо суттєвого скорочення обсягів закупівлі сировини та матеріалів: ДІ знизився до 27.9 (у серпні – 35.7).
- Як і респонденти інших секторів, підприємства будівництва мають високі очікування щодо зростання цін на продукцію (послуги) власного виробництва: ДІ – 61.1 (у серпні – 57.1).
- **12-й місяць поспіль підприємства будівництва мають песимістичні оцінки щодо загальної чисельності працівників: ДІ – 38.9** (у серпні – 35.7).

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

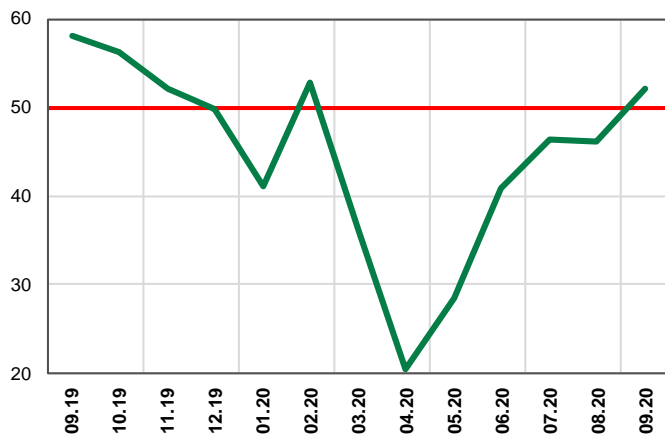
Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств торгівлі

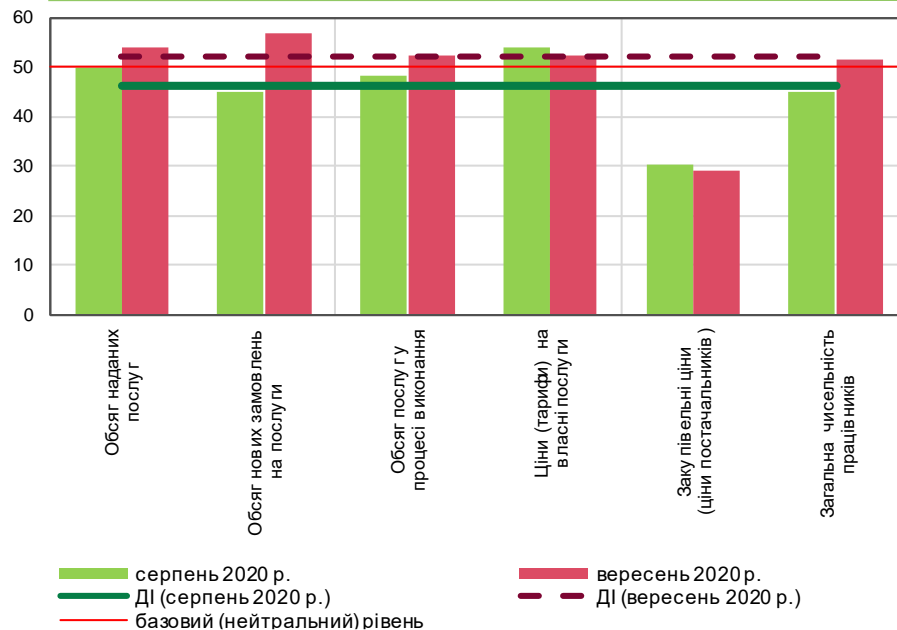
- **Очікування підприємств торгівлі суттєво погіршилися та знаходяться нижче рівноважного рівня: ДІ знизився до 46.4 (у серпні – 52.3).**
- **Погіршилися очікування за всіма показниками операційної діяльності підприємств, зокрема, обсягів товарообороту, обсягів закупівлі товарів для продажу, чисельності зайнятих працівників: ДІ – 47.3, 44.6 та 47.3 відповідно (у серпні – 51.5, 57.6 та 50.0 відповідно).**
- **На тлі стійких очікувань щодо зростання закупівельних цін (ДІ – 25.7) збереглися високі оцінки щодо зростання вартості товарів, закуплених для продажу (ДІ – 68.9).**
- **Більшість підприємств сектора очікують подальше зниження торговельної маржі: ДІ знизився до 29.7 (у серпні – 33.3).**
- **У секторі очікується скорочення загальної чисельності працівників: ДІ – 47.3 (у серпні – 50.0).**

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств сфери послуг

- Підприємства сфери послуг вперше з березня поточного року позитивно оцінили економічні перспективи своєї діяльності – ДІ сектору зріс до **52.2** (у серпні – 46.2).
- Респонденти очікують поліпшення за всіма показниками своєї діяльності, зокрема, обсягів наданих послуг, нових замовлень, послуг у процесі виконання: ДІ – 53.8, 56.9 та 52.3 відповідно.
- На тлі високих очікувань щодо зростання цін постачальників (ДІ – 29.2) підприємства налаштовані незначно підвищувати ціни (тарифи) на власні послуги (ДІ – 52.3).
- Завдяки поживленню економічної активності в секторі підприємства очікують незначного зростання чисельності працівників: ДІ зріс до 51.5 (у серпні 45.1).

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у вересні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	31	49	20
Обсяг нових замовлень на продукцію	27	44	29
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	19	53	28
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	18	69	13
Залишки готової продукції	24	56	20
Запаси сировини та матеріалів	25	53	22
Ціни на сировину та матеріали	51	49	0
Ціни на продукцію власного виробництва	31	67	2
Загальна чисельність працівників	9	80	11

Дані опитування підприємств будівництва у вересні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	11	22	67
Обсяг нових замовлень	11	11	78
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	11	33	56
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	56	44	0
Закупівля послуг підрядників	22	56	22
Вартість послуг підрядників*	22	67	11
Доступність підрядників	11	89	0
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	33	56	11
Загальна чисельність працівників	0	78	22

Дані опитування підприємств торгівлі у вересні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	22	51	27
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	54	41	5
Обсяг закупівлі товарів для продажу	22	46	32
Вартість товарів, закуплених для продажу	54	30	16
Запаси / залишки товарів для продажу*	22	46	32
Торговельна маржа	11	38	51
Загальна чисельність працівників	3	89	8

Дані опитування підприємств сфери послуг у вересні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	29	49	22
Обсяг нових замовлень на послуги	34	46	20
Обсяг послуг у процесі виконання	22	62	17
Ціни (тарифи) на власні послуги	8	89	3
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	45	52	3
Загальна чисельність працівників	17	69	14

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **Композитний індекс (КІ)** – середньозважений показник відповідно до внеску секторів у ВВП України.

Національний
банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)